

26B:6

På en fastighet har under en period onormalt hög vattenförbrukning registrerats. I avsaknad av andra, rimligare förklaringar har skäl bedömts föreligga att ifrågasätta riktigheten av mätvärdena. Brukningsavgiften har därför beräknats på grundval av normalförbrukningen.

Föreningen Folkets hus i Sollentuna äger fastigheten Ritsalen 2 i Sollentuna kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning och är ansluten till ren- och spillvattennätet. Den byggdes 1977–78 med ett hus i två och ett halvt plan och källare under del av huset. Byggnaden, som har en våningsyta om 8 000 m², inrymmer samlingslokaler om 2 000 m² samt bibliotek, folktandvård, vårdcentral, dagcenter och socialkontor. Därutöver finns vissa vindsutrymmen. Fastigheten har en vattenmätare placerad i undercentralen i källaren.

Vattenmätaren hade avlästs enligt följande.

Datum	Mätarställning, m ³	Förbrukning, m ³ /mån
1987-11-30	1886	198
1988-11-30	15170	1107
1989-03-08	16237	355
1989-10-24	17749	189
1990-11-15	20866	249
1991-07-01	22464	213
1992-03-04	34354	1486

Efter avläsningen den 4 mars 1992 byttes mätaren. Den nya mätaren avlästes den 11 juni 1992 av föreningen. Den visade då en förbrukning på 679 m³, dvs. en månadsförbrukning på drygt 200 m³.

Föreningen yrkade att Va-nämnden måtte fastställa att den för tiden den 2 juli 1991 – 4 mars 1992 inte skall debiteras för högre förbrukning än 1 989 m³, vilket i stort sett motsvarar fastighetens normalförbrukning såväl före denna period som efter mätarbytet.

Kommunen bestred yrkandet.

Föreningen anförde: Föreningen ifrågasätter det höga mätresultatet för den aktuella perioden. Det är omöjligt att veta vad som orsakat resultatet. Det kan bero på att mätaren avlästs fel före mätarbytet på det sättet att mätarställningen 34 354 m³ rätteligen skall ha varit 24 354 m³. I så fall skulle förbrukningen bättre motsvara normalförbrukningen före perioden och efter mätarbytet. En annan förklaring kan vara att fel på mätaren förelegat. I vart fall kan under perioden uppmätt förbrukning, 11 890 m³ eller cirka 1 300 m³ per månad, omöjligt ha förbrukats inom fastigheten. Det skulle innebära att förbrukningen varit cirka 10 000 m³ mer än normalförbrukningen, som före mätarbytet varit 200 m³ per månad bortsett från en period under 1988 då förbrukningen var onormalt hög på grund av att föreningen då lät uppföra en ny våning på huset vilket medförde att mycket vatten användes för gjutning m.m. Under den aktuella perioden har dock inte förekommit några reparationer eller något byggande och fastigheten har inte haft några vattenskadorna, vilket borde ha uppstått om förbrukningen skulle ha varit så hög som den uppmätta. Fastighetens användning är i huvudsak densamma i dag som under i målet aktuell period med undantag för att sedan den 15 januari i år drivs en restaurang i stället för en kafeteria i en av lokalerna. Fastighetskötseln ombesörjs av HSB som tittar till byggnaden minst tre gånger i månaden. Dessutom finns alltid någon varje dag i samlingslokalerna och källaren. Socialkontorets lokaler har stått tomma fransett från ett halvår under 1991. I dessa har dock vattnet då varit avstängt vilket föreningens ordförande har sett till. Efter det att föreningen fick kännedom om den högt uppmätta förbrukningen gjordes en genomgång av byggnaden och inget i form av läckage eller dylikt som kan förklara den höga förbrukningen upptäcktes då. Några va-installationer har inte åtgärdats efter mätarbytet.

Kommunen anförde: Det bestrids att något fel begåtts vid avläsningen eller att det skulle vara fel på mätaren. Mätarbytet ombesörjdes av två personer från kommunen. Det var fråga om ett sk periodbyte. I samband därmed utfärdades en rapport som signerades av båda två. Kommunens rutiner är att den ene läser av mätaren och den andra skriver ner mätarställningen på rapporten. Rapporten medföljer sedan mätaren till mätarverkstaden – Norrvatten – där mätarställningen kontrolleras mot den i rapporten angivna ställningen. En person på Norrvatten signerar därefter rapporten. Dessa rutiner har iakttagits också i detta fall. Det hör inte till rutinerna att fastighetsägaren närvarar vid bytet. Den första avläsningen sker förmodligen efter det att mätaren tagits ner. Det förefaller osannolikt att mätaren skulle ha lästs av fel vid två tillfällen. Cirka en vecka efter bytet har mätarens innandöme bytts ut och räkneverkets nollställts. Om så inte hade skett hade det funnits möjlighet att spara mätaren och låta den genomgå en extra noggrann kontroll. Den uppmätta förbrukningen framstår även för

kommunen som obegriplig. Troligen rör det sig om en oavsiktlig förbrukning inom fastigheten. Kommunen ifrågasätter inte föreningens uppgift att va-installationen på fastigheten inte har åtgärdats efter den 5 mars 1992.

Kommunen åberopade nämnda rapport angående mätarbytet.

Va-nämnden yttrade:

Den av mätare enligt kommunens avläsning registrerade vattenförbrukningen under tiden den 2 juli 1991 – 4 mars 1992 är anmärkningsvärt hög i förhållande till vattenåtgången inom fastigheten närmast före och efter denna tid. Räknat per månad uppgår förbrukningen till 1 486 m³. Det motsvarar ostridigt ungefär sju gånger fastighetens normala månadsförbrukning.

Vid provningen av mätaren har denna befunnits fungera utan andra avvikelser än sådana som ligger inom godtagbara variationsgränser. Enligt kommunen skall provningen också ha innefattat en kontroll av flödesregistreringen. Någon särskild undersökning av mätarens räkneverk har dock inte skett.

Utredningen i målet klarlägger inte orsaken till de höga förbrukningssiffrorna. Den stora avvikelsen från normalförbrukningen och föreningen oemotsagda uppgifter om vatteninstallationens tillstånd och tillsyn synes tala för att den angivna mätarregistreringen kanske inte svarar mot en verklig förbrukning. Föreningen har fört fram misstanken att första siffran i mätarställningen rätteligen skall vara 2 i stället för 3. Registreringen skulle nämligen i så fall tämligen väl svara mot föreningens normalförbrukning. En "överkuggning" eller annan teknisk störning i räkneverket som kan ha medfört ett sådant fel lär visserligen vara mycket sällsynt förekommande men kan likväl inte uteslutas. Någon teknisk undersökning av räkneverket har ju inte skett och är numera heller inte möjlig att göra. Vidare kan naturligtvis inte uteslutas att mätaravläsningen av någon anledning har blivit felaktig. Det förefaller i högsta grad mänskligt att det någon gång vid en avläsning i samband med ett periodiskt mätarbyte kan komma att slå fel på en siffra, antingen därför att avläsaren inte sett rätt eller därför att den som noterat siffran hört fel. Enligt rutinen skall visserligen en kontroll ske vid mätarprovningen. Men det är att märka att någon ny notering av mätarställningen inte har skett vid detta tillfälle. Även där kan finnas utrymme för misstag.

Inte minst med tanke på avsaknaden av stöd för andra rimligare förklaringar, får en samlad bedömning av omständigheterna i det här fallet anses ge skälig anledning att ifrågasätta riktigheten av det höga mätvärdet. Den kvarstående osäkerheten bör under föreliggande förhållanden gå ut över kommunen. Före-

ningens brukningssiffror för den aktuella tiden bör därför inte bestämmas efter den i mätarrapporten angivna förbrukningen utan beräknas på grundval av genomsnittsförbrukningen på sätt föreningen gjort gällande. Föreningens talan skall därför bifallas.

Va-nämnden fastställde att föreningen inte var skyldig att till kommunen betala en högre brukningsavgift för perioden än som svarar mot en vattenförbrukning om 1 890 m³.

Beslut: 1993-12-21, BVa 91

Mål nr: Va 137/92